

กระดาดขาวราชวังใจได้อังรี :

พืชอาหาร พืชสมุนไพร

เทียนม้าว

กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพืชศาสตร์
สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร

ประจำเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๕

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Gastrodia elata</i> Bl.
ชื่อวงศ์	Orchidaceae
ชื่ออื่น	เทียนหมา ฉะยะจี
ชื่อสามัญ	Tian Ma, 天麻片
สถานภาพ	แนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ (Vulnerable; VU) (IUCN, 2004)

เป็นกล้วยไม้กินซาก สูง 30-80 เซนติเมตร หัวใต้ดินรูปรีหรือรูปไข่ ขนาด 3-5 x 8-12 เซนติเมตร ใบรูปขอบขนานถึงรูปรี ก้านช่อดอกสีส้ม เหลือง หรือสีเขียวยาว 25-50 เซนติเมตร มีกาบใบบางหุ้ม แต่ละช่อดอกมี 20-50 ดอก ดอก สีส้ม สีเหลืองอ่อน หรือสีขาวอมเหลือง กลีบดอกเชื่อมเป็นหลอด ขนาด 8-10 x 5-7 มิลลิเมตร

แหล่งกระจายพันธุ์และนิเวศวิทยา

เป็นพวก Saprophytic พบในเนปาล ภูฏาน อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีเหนือ ไต้หวัน และจีน ชอบขึ้นในป่าเปิดโล่งหรือชายป่าที่ระดับความสูงจากน้ำทะเล 400-3,200 เมตร

การใช้ประโยชน์

หัวใต้ดินมีสรรพคุณเป็นสมุนไพร แก้กั๊กน้ำเนื้อหืดเกร็ง เช่น โรคลมชัก จึงนิยมปลูกอย่างแพร่หลาย

การควบคุมการค้าระหว่างประเทศ

เทียนม้าวจัดอยู่ในบัญชีแนบท้ายที่ 2 ของอนุสัญญา CITES การนำเข้าหรือส่งออกทุกส่วนของต้นเทียนม้าว หรือสารสกัดที่ได้จากส่วนต่างๆ ของต้น รวมถึงผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปที่มีเทียนม้าวเป็นส่วนผสม ต้องขอหนังสืออนุญาต CITES ยกเว้น เมล็ด ละอองเกสร ดอกที่ได้จากต้นที่เพาะเลี้ยง และฝัก (pod) ไม่ต้องขอหนังสืออนุญาต

รากเทียนม้าวแผ่น

ผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่มีเทียนม้าวเป็นส่วนผสม

ต้นในธรรมชาติ

ช่อดอก

หัวใต้ดิน

ภาพจาก: <https://www.flickr.com/>
แหล่งข้อมูล: *Gastrodia elata* Blume, FOC Vol. 25 Page 202, 203 (Online) จาก http://www.efloras.org/florataxon.aspx?flora_id=2&taxon_id=200028680 (สืบค้น พฤษภาคม 2565)

เรียบเรียง : นางสาวสุมาลี ทองดอนแอ
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ